

Το ΧΩΝΙ

18

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2016

Το ΧΩΝΙ ΚΡΑΤΑΕΙ Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΟΡΗΣ (k.agoris@toxwni.gr, twitter: @AgorisKon)

«Επί ΣΥΡΙΖΑ, το κονδύλι για την ε

«Θέλουμε να δημιουργήσουμε τα περιβάλλοντα εκείνα, στα οποία θα ανθίσουν οι ευκαιρίες. Κανένας δεν περισσεύει», αναφέρει Στο ΧΩΝΙ ο αναπληρωτής υπουργός Παιδείας

Στη «διαμόρφωση μιας πραγματικής, ουσιαστικής, ρεαλιστικής εθνικής πολιτικής για την έρευνα» στοχεύει με την ίδρυση του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας, όπως εξηγεί Στο ΧΩΝΙ, ο αναπληρωτής υπουργός Παιδείας, αρμόδιος για τα συγκεκριμένα θέματα, **Κώστας Φωτάκης**. Όπως επισημαίνει, ο νέος αυτός θεσμός δεν θα είναι ένας απλός φορέας διαχείρισης πόρων, αλλά θα οδηγήσει στη «διαμόρφωση του επιστημονικού περιβάλλοντος από την ίδια την επιστημονική κοινότητα».

Πριν από λίγες ημέρες ψηφίστηκε στη Βουλή, με ευρεία πλειοψηφία, το νομοσχέδιο για τη σύσταση του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας. Θα ήθελα να μας πείτε πώς θα λειτουργεί, ποιους θα στηρίζει και πώς θα χρηματοδοτηθεί.

Το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας, το λεγόμενο ΕΛΙΔΕΚ, είναι ένας νέος θεσμός για τη χώρα. Δεν είναι ένας απλός φορέας διαχείρισης πόρων. Είναι ένας θεσμός που θα κάνει δύο πράγματα: Καταρχήν, θα έχει χρηματοδοτικό ρόλο με βάση τη συμφωνία συνεργασίας που υπογράφηκε μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, από όπου θα προκύψουν τα 240 εκατ. ευρώ (60 εκατ. από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και 180 εκατ. από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων) για τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και της έρευνας που γίνεται στα πανεπιστήμια, τα ερευνητικά κέντρα και τα ΑΤΕΙ της χώρας. Στόχος μας δεν είναι μόνο να παραμείνει το ανθρώπινο δυναμικό στην Ελλάδα, αλλά και να γίνει ένα πρώτο βήμα για την αναστροφή της πορείας της φυγής στο εξωτερικό, του brain drain. Να επιστημάνω εδώ πως το παραπάνω ποσό δεν αποτελεί κάποια χορηγία που έγινε είτε από την Ευρώπη, όπως λένε τα Μέσα, είτε από τράπεζα. Πρόκειται για δανεισμό με πάρα πολλούς καλούς όρους στο χαμηλότατο επιτόκιο, δανεισμό 15ετούς διάρκειας με πέντε χρόνια χάριτος. Για την κυβέρνησή μας, η δαπάνη αυτή αποτελεί ουσιαστικά μια επένδυση, επένδυση στους ανθρώπους της χώρας, τους οποίους θεωρούμε το καλύτερο κεφάλαιο για την επίτευξη του στοίχηματός της ανάπτυξης.

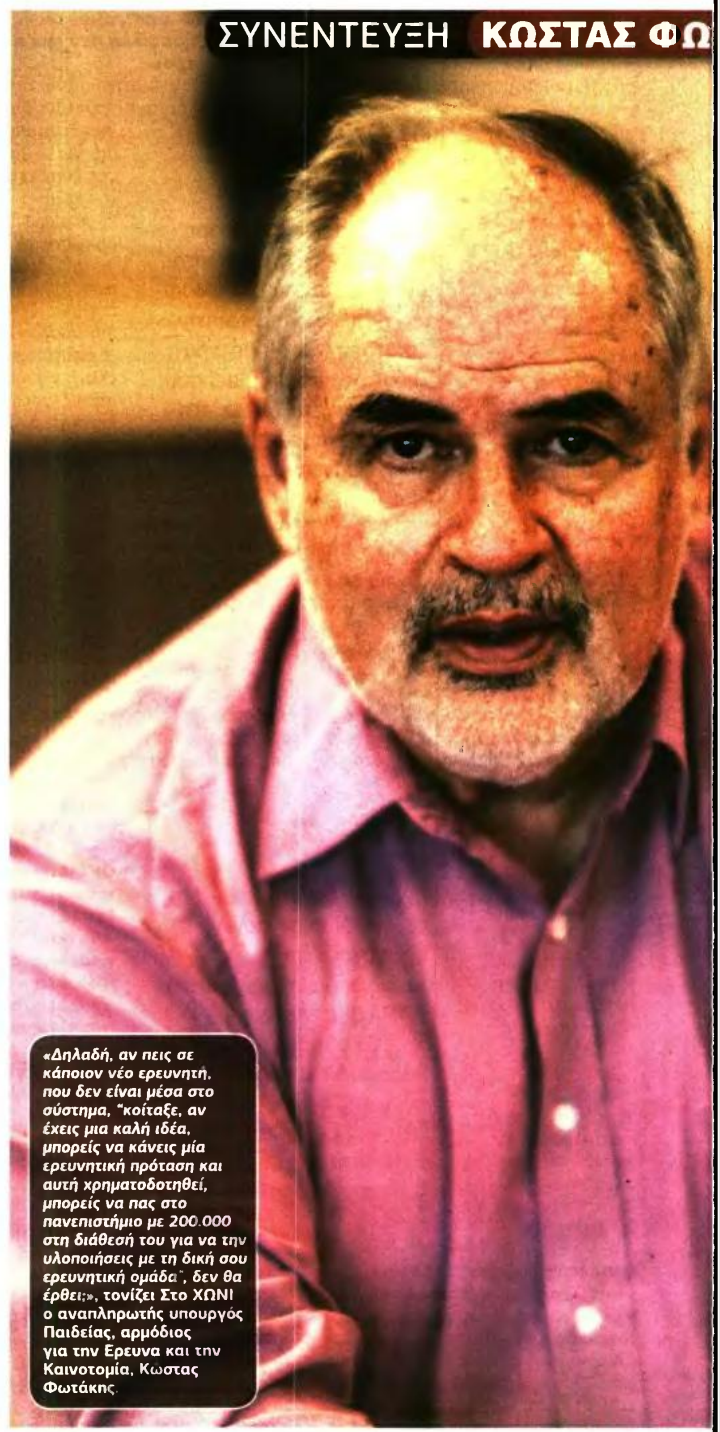
Το δεύτερο κομμάτι της δράσης του ΕΛΙΔΕΚ έχει να κάνει με το θεσμικό του ρόλο. Αυτό που θα κάνει το Ίδρυμα, θα γίνεται με την εκχώρηση -εκ μέρους της Πολιτείας- της δυνατότητας διαμόρφωσης του επιστημονικού περιβάλλοντος από την ίδια την επιστημονική κοινότητα. Πανεπιστήμια, κάποια ΤΕΙ και ερευνητικά κέντρα με έντονο ερευνητικό προφίλ θα προτείνουν κάποιους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι θα συνιστούν αυτό που λέγεται Γενική Συνέλευση. Αυτή με τη σειρά της θα επιλέγει τα εννέα μέλη του επιστημονικού συμβουλίου. Από εκεί θα καθορίζονται προτεραιότητες, προκηρύξεις, επόμενες δράσεις. Τέλος, να αναφέρω πως μέσω του ΕΛΙΔΕΚ θα έχουμε τη διαμόρφωση μιας πραγματικής, ουσιαστικής, ρεαλιστικής εθνικής πολιτικής για την έρευνα.

Ποιες οι στοχεύσεις στην πολιτική που διαμορφώνετε;

Η πρώτη στόχευση έχει να κάνει με τη γνώση που προκύπτει από την Έρευνα και η οποία διευρύνει τους πνευματικούς ορίζοντες της κοινωνίας. Το δεύτερο έχει να κάνει με αυτό που λέμε ανάπτυξη με το πρόσημο της καλύτερης Παιδείας, της καλύτερης Υγείας και γενικότερα της κοινωνίας. Οι ανάγκες της αγοράς στηρίζουν την οικονομία, η στήριξη της επιστημονικής περιέργειας οδηγεί στο μετασχηματισμό της κοινωνίας.

Πώς αντιμετωπίζουν οι προηγούμενες κυβερνήσεις την Έρευνα; Έχετε συγκεκριμένα παραδείγματα;

Από το 2008 μέχρι το 2015 δόθηκαν από το ελληνικό δημοσίο για τη στήριξη της έρευνας και της τεχνολογίας πάνω από 6 δισ. ευρώ. Κι όπως φάνηκε από τα αποτελέσματα, δεν υπήρξε τίποτα το εντυπωσιακό. Κι είναι φρενιλαστική η προσέγγιση ότι ο τομέας θα πρέπει να συνδεθεί με την οικονομία, ο ερευνητής να γίνει επιχειρηματίας. Η γνώση δεν θα πρέπει να γίνει εμπόρευμα. Εμείς θέλουμε να δημιουργήσουμε τις ευκαιρίες και τα περιβάλλοντα εκείνα, στα οποία θα ανθίσουν οι ευκαιρίες. Κανένας δεν περισσεύει σε αυτά, αρκεί να υπάρχει ταλέντο, αρκεί να υπάρχει επιστημονική ή επιχειρηματική ποιότητα σε αυτά που κάνει. Μπορεί να μας λένε από τη μια κρατικιστές ή από την άλλη υπέρτες των μονοπωλίων, αλλά η Αριστερά πραγματικά

«Δηλαδή, αν πεις σε κάποιον νέο ερευνητή, που δεν είναι μέσα στο σύστημα, "κοίταξε, αν έχεις μια καλή ιδέα, μπορείς να κάνεις μία ερευνητική πρόταση και αυτή χρηματοδοτηθεί, μπορείς να πας στο πανεπιστήμιο με 200.000 στη διάθεσή του για να την υλοποιήσεις με τη δική σου ερευνητική ομάδα", δεν θα έρθει;», τονίζει Στο ΧΩΝΙ ο αναπληρωτής υπουργός Παιδείας, αρμόδιος για την Έρευνα και την Καινοτομία, Κώστας Φωτάκης

twitter: @toxwni

Η γνώση δεν θα γίνει εμπόρευμα

www.toxwni.gr

Το ΧΩΝΙ

39

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2016

Έρευνα αυξήθηκε κατά 20,5%»

ΚΩΤΑΚΗΣ

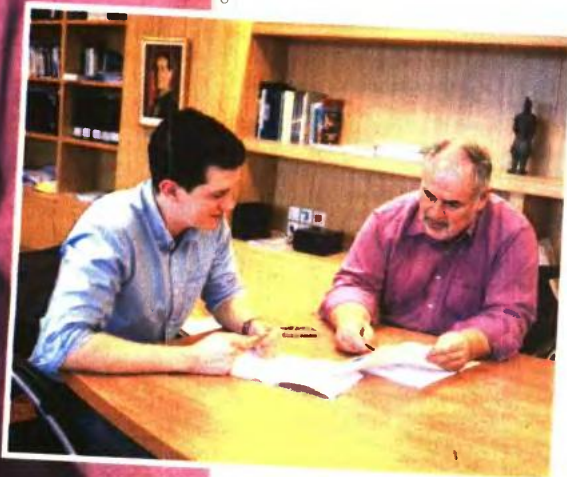
ΕΙΠΕ

Για τη Νέα Δημοκρατία:
«Η στάση της ΝΔ είναι λες και η ιστορία ξεκίνησε πριν από 1,5 χρόνο. Έχουν το θράσος να δίνουν συμβουλές, όταν έχουν αναλωθεί τόσα λεφτά και το τι έχει γίνει είναι εντελώς οριακό»

Για τα κονδύλια για την έρευνα:
«Το 2015, σε συνθήκες κρίσης, το κονδύλι έφτασε στο 0,96% του ΑΕΠ. Φέτος αναμένεται να φτάσει το 1%. Το 2011 ήταν στο 0,67%, το 2012 στο 0,70%, το 2013 στο 0,81% και το 2014 στο 0,83%»

Για τους ερευνητές που έφυγαν στο εξωτερικό:
«Την πενταετία 2009-2014 ο αριθμός των ερευνητών που έφυγαν από τη χώρα δεκαπλασιάστηκε. Σήμερα υπολογίζονται σε πάνω από 20.000, όταν πριν δεν ξεπερνούσαν -σε μια πενταετία- τους 2.000»

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΗΛΙΑΣ ΚΟΥΤΟΥΛΕΝΗΣ

Ο αναπληρωτής υπουργός Παιδείας, Κώστας Φωτάκης, με τον διευθυντή της εφημερίδας, Κωνσταντίνο Αγόρη.

κατανοεί τον τρόπο που γίνεται η καπιταλιστική ανάπτυξη και μάλιστα θέλει να τον ξεπεράσει. Οχι όμως με όρους ασυδοσίας, απорρυθμισής ή υποβάθμισης της εργασίας και κρατικοδίαιτης επιχειρηματικότητας. Αυτό που βλέπουμε εμείς είναι ότι είναι πολύ σημαντικό για την ανάπτυξη της υγιούς επιχειρηματικότητας, σαν όχημα για τη δημιουργία πλούτου, η συμμετοχή και ο έλεγχος από την ίδια την κοινωνία. Η καινοτόμος επιχειρηματικότητα ευνοείται από τον κοινωνικό έλεγχο και την κοινωνική συμμετοχή. Το ΕΛΙΔΕΚ αποτελεί ένα τέτοιο παράδειγμα. Δηλαδή, στην ερευνητική κοινότητα λες «πάρε κάτι και από τα κάτω διαμόρφωσέ το. Εγώ κάθομαι και εποπτεύω μονάχα αν γίνει κάποια κακή διαχείριση αλλά δεν επεμβαίνω». Και ακολουθεί το θέμα της αξιοποίησης. Το επόμενο βήμα μας προβλέπει τη δημιουργία ενός ταμείου συμμετοχών, όπου θα υπάρχουν και πάλι μεκτοί πόροι εκ μέρους του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα (funds, Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, κ.ά.). Σκοπούμε να δημιουργήσουμε ένα fund για τη στήριξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας, που θα σπρίτζει όλες τις προσπάθειες από το πολύ αρχικό στάδιο μέχρι να γίνουν κανονικές επιχειρήσεις. Μέσω αυτού του ταμείου θα δίνονται από 15.000 ευρώ μέχρι 150.000 ευρώ υπό τη μορφή κεφαλαίων σποράς.

Και ο «επενδυτής» θα παίρνει συμμετοχές, για παράδειγμα;
Οχι, οι συμμετοχές θα είναι σε επόμενο στάδιο. Αυτός που μετέχει θα αξιολογεί την πορεία του έργου και θα μετέχει μόνο αν αυτό πιεύκει. Θα ζητά το 20% ή το 30% των μετοχών. Το μεγάλο πρόβλημα στη χώρα είναι το κόστος του χρήματος. Το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας εμείς το αντιμετωπίζουμε με το να κατέβει το κόστος του χρήματος, με τη δημιουργία μιας δεξαμενής παροχής χαμηλότοκων δανειών, όχι με το να κόβουμε τους μισθούς.

Θεωρείτε πως όλες αυτές οι προσπάθειες θα προσελκύσουν τους Έλληνες επιστήμονες, που έχουν ήδη «τακτοποιηθεί» στα ιδρύματα του εξωτερικού;
Οι μισθοί δεν πρόκειται να είναι ποτέ αντίστοιχοι με αυτούς του εξωτερικού. Ένας μεταδιδάκτορας στο ΕΛΙΔΕΚ θα παίρνει, ανάλογα με την ηλικία του, 1.600 με 1.800 ευρώ ως μεικτές αποδοχές. Αλλά αυτό που έχουν στο νου τους οι ερευνητές δεν είναι να πλουτίσουν αλλά να μπορούν να κάνουν τη δουλειά τους. Τι σημαίνει ελκυστικός; Δηλαδή, αν πεις σε κάποιον νέο ερευνητή, που δεν είναι μέσα στο

σύστημα, «κοίταξε, αν έχεις μια καλή ιδέα, μπορείς να κάνεις μία ερευνητική πρόταση και αν αυτή χρηματοδοτηθεί, μπορείς να πας στο πανεπιστήμιο με 200.000 στη διάθεσή του για να την υλοποιήσεις με τη δική σου ερευνητική ομάδα», δεν θα έρθει; Παράλληλα, με αυτό τον τρόπο θα αρχίσει να γίνεται μία μόκλευση, να μπαίνει νέο αίμα στα πανεπιστήμια.

Έχετε στοιχεία για τους ερευνητές που βρίσκονται στο εξωτερικό;

Σύμφωνα με στοιχεία του Ιουνίου του 2015 από τη Eurostat και το Bloomberg, κατά την πενταετία 2009-2014 ο αριθμός των ακαδημαϊκών και ερευνητών που έφυγαν από τη χώρα δεκαπλασιάστηκε σε σχέση με προηγούμενες πενταετίες. Σήμερα υπολογίζονται σε πάνω από 20.000, όταν πριν δεν ξεπερνούσαν -σε μια πενταετία- τους 2.000! Έχουμε άλλα στοιχεία που λένε ότι τα χρόνια της λιτότητας έφυγαν για το εξωτερικό περισσότερα από 135.000 άτομα, με το πάνω από 70% εφέ αυτών να έχουν είτε μεταπτυχιακό είτε διδακτορικό. Αξίζει να σημειώσω και κάτι ακόμη. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι έφυγαν και έγιναν περιζήτητοι στο εξωτερικό. Ξεχνού, όμως, όσοι χαρακτηρίζουν τα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια ως απαισία, ότι οι συμπολίτες μας αυτοί σπούδασαν σ' αυτά τα πανεπιστήμια.

«Από το 2008 μέχρι το 2015 δόθηκαν από το δημόσιο για τη στήριξη της έρευνας πάνω από 6 δισ. ευρώ. Κι όπως φάνηκε από τα αποτελέσματα, δεν υπήρξε τίποτα το εντυπωσιακό»

Διαβάζοντας τις θέσεις της Νέας Δημοκρατίας, στη Συμφωνία Αλήθειας, βλέπεις κανείς ότι η αντιπολίτευση υπόσχεται να ενθαρρύνει την καινοτομία και τη δημιουργικότητα, την αυτονομία στη δράση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, την υιοθέτηση των ευρωπαϊκών πρακτικών, κ.ά. Ποιο το σκόλιό σας;

Η στάση της ΝΔ είναι λες και η ιστορία ξεκίνησε πριν από 1,5 χρόνο. Κάνουν πως δεν θυμούνται ούτε τα 6 δισ. ευρώ που έδωσαν για την έρευνα, αλλά δεν έπασαν τίπο. Έχουν το θράσος να δίνουν συμβουλές βλαβερές και να δίνουν συμβουλές τόσο λεφτά και το τι έχει γίνει είναι εντελώς οριακό.

Βεβαίως, την ίδια στιγμή έκοβαν χρήματα από την έρευνα...

Θα απαντήσω με τα στοιχεία που δείχνουν πόσο έχουν αυξηθεί οι πόροι για την έρευνα επί ΣΥΡΙΖΑ. Το 2015, σε συνθήκες κρίσης, το κονδύλι έφτασε στο 0,96% του ΑΕΠ. Φέτος αναμένεται να φτάσει το 1%. Το 2011 ήταν στο 0,67%, το 2012 στο 0,70%, το 2013 στο 0,81% και το 2014 στο 0,83%. Μόνο επί ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή, αυξήθηκε κατά 20,5%!